

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/36/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7716205942
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7716205942.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Cakociho a sudcov JUDr. Petra Tutka a JUDr. Jána Slobodníka v spore žalobcu: CD Consulting, s.r.o., so sídlom v Brne, Příkop 843/4, Zábřovice, Česká republika, IČO: 26429705, proti žalovanému: R. V., V.. XX.XX.XXXX, P. L. R., Q. Č.. XXXX/X, o zaplatenie 454,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 10.10.2016 č.k. 24C/144/2016-20 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám sporu n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodol tak o návrhu na uplatnenie pohľadávky v zmysle článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie), ktorým sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia zmenkovej sumy vo výške 454,- eur s príslušenstvom, s odôvodnením, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 25.11.2009 na zmenkovú sumu 454,- eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 27.11.2010. Žalobu súd zamietol potom, ako bolo konanie v časti zaplatenia zmenkového úroku vo výške 0,19% denne zastavené z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom a ostávajúca časť nároku žalobcu bola vylúčená na samostatné konanie uznesením zo dňa 7.3.2016 č.k. 6C/190/2013-89.

3. Súd prvej inštancie zistil z originálu zmenky predloženej žalobcom, že listina, označená ako zmenka, bola vystavená v Michalovciach dňa 25.11.2009 s textom: „Zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 81109 Bratislava, sumu 454 eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 27.11.2010, Splatné: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, na rube zmenky je uvedené: Namiesto nás na rad CD Consulting, s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha, Česká republika, IČO: 26429705, t.j. žalobca, pričom vystaviteľom bol žalovaný k číslu zmluvy XXXXXXXXXX. Z exekučného spisu Okresného súdu Michalovce prvoinštančný súd zistil, že na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX medzi právnym predchodcom žalobcu (POHOTOVOSTĚ, s.r.o.) a žalovaným, ktorej súčasťou boli Všeobecné podmienky poskytnutia úveru a v nich obsiahnutá dohoda o vyplnení zmenky, bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 500,- eur, ktorý sa zaviazal vrátiť spolu s poplatkom vo výške 484,- eur, v dvanástich mesačných splátkach po 82,- eur.

4. Súd uplatnený nárok žalobcu posúdil v súvislosti s právnou úpravou viažucou sa na ochranu spotrebiteľa, teda podľa § 52 až § 54, § 3 Občianskeho zákonníka, zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čl. 2 a 3 smernice 93/13/EHS, ako aj podľa zákona č. 191/1950 Sb. zmenkového a šekového. Poukazom na viacero súdnych rozhodnutí konštatoval, že v zmluve o úvere nie sú uvedené úroky z úveru, ani RPMN, úrok vo výške 0,25 % denne (t.j. 91,25 % ročne) je neprimeraný, dohodu o vyplnení zmenky vyhodnotil ako absolútne neplatnú, pretože odporuje zákonu a je v rozpore s dobrými mravmi a vychádzajúc zo zistenia, že zmenka bola vyplnená na základe dohody o vyplnení zmenky, ktorá je súčasťou Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, uzavrel, že zmenka bola vystavená v rozpore s § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Dôvodil, že dohoda o vyplnení zmenky bola dohodnutá jednoznačne na úkor žalovaného ako spotrebiteľa, nebola s ním individuálne dojednaná a predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka a vyvodil, že z dôvodu neplatnosti dohody o vyplnení zmenky právnomu predchodcovi žalobcu nevzniklo právo na vyplnenie zmenky, a teda ani právo na plnenie z takto vyplnenej zmenky. Z uvedeného dôvodu súd žalobu zamietol.

5. O trovách vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP. Navrhol rozsudok zmeniť tak, že súd jeho návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná mu náhradu trov odvolacieho konania. Namietal, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinami, hoci strany sporu takéto dokazovanie nenavrhli. Podľa žalobcu za stavu, ak predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, voči forme a obsahu ktorej zo strany žalovaného neboli vznesené žiadne námietky, súd mal vychádzať len zo skutočností tvrdených stranami sporu a vykonať len dôkazy sporovými stranami, lebo neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci, a teda neboli splnené podmienky pre vykonanie iných dôkazov než navrhnutých stranami sporu v zmysle § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie („ďalej len „O.s.p.“). V prejednávanej veci súd mal podľa žalobcu rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky, nakoľko predpokladom vydania rozsudku bolo výlučne predloženie originálu zmenky a žalovaný mohol vzniesť námietky voči zmenke na základe článku 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia, a ak tak neurobila, museli byť akékoľvek iné námietky odmietnuté vzhľadom na uplatnenie koncentračnej zásady v zmysle Nariadenia. Keďže súd sám nemôže vznášať voči zmenke námietky za žalovaného, ak z vlastnej iniciatívy vykonal dokazovanie, preukazujúce charakter žalovaného ako spotrebiteľa, i keď žalovaný ním uplatnenú pohľadávku nerozporoval a svojím konaním ju prakticky uznal, dospel k rozhodnutiu na základe nesprávnej aplikácie a interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Zdôraznil, že je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je pritom platná, je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy, preto ju nie je možné podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Súdu prvej inštancie žalobca vytkol, že sa aplikáciou zákona č. 191/1950 Sb. nezaoberal, hoci predmetom konania je výlučne zmenka, a nie iný záväzkový vzťah, ignoroval § 17 zákona č. 191/1950 Sb., v zmysle ktorého žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky a pokiaľ aj žalovaný vznesie námietky, je na nej, aby ich oprávnenosť preukázala. Dôkazné bremeno teda spočíva na žalovanom, a nie je možné ho preniesť na žalobcu. Napokon žalobca nesúhlasil ani so záverom súdu prvej inštancie, že dohoda o vyplňacom práve blanko zmenky predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných (správne spotrebiteľských - poznámka odvolacieho súdu) úverov s tvrdením, že samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka a limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia, a nelimitoval ani použitie iba istého druhu zmeniek, a teda prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a aj blanko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Z uvedeného mal žalobca za zrejmé, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, keďže právna úprava explicitne pripúšťala používanie blanko zmeniek. Poukázal tiež na rozsudok Nejvyššího soudu ČR zo dňa 22.8.2002 sp.zn. 25Cdo/1839/2000 z ktorého vyplýva, že zmenkový záväzok je priamy, bezpodmienečný, nesporný, abstraktný a samostatný záväzok, celkom nezávislý aj od zabezpečovanej pohľadávky. Preto zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a je potrebné ju považovať za platnú, a uplatnený nárok

žalobcu za dôvodný v celom rozsahu. Poukázal tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove a Krajského súdu v Banskej Bystrici. Záverom odvolateľ uviedol, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci..

7. Žalovaný ostal v odvolacom konaní nečinný.

8. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu danom ust. § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 pís. b/, d/ a h/ CSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

9. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

10. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 27.12.2017 o 13.05 hodine v pojednávacej miestnosti č. dv. 212, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 05.12.2017 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v súlade s § 219 ods. 1, 3 CSP.

11. Žalobca namieta odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 pís. b/, d/, h/ CSP, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

13. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správnych predpisov a tieto aj správne vyložil, pričom nebola zistená žiadna vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd jeho rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. Žalobca v odvolaní argumentuje skutočnosťami uvádzanými už v konaní pred súd prvej inštancie, s ktorými sa súd náležite a správne vypořiadal pri rozhodovaní vo veci, a preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

15. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že súd založil svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby v podstate na závere, že dohoda o vyplnení zmenky, obsiahnutá vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je neplatná, na jej základe nemohlo preto dôjsť k vyplneniu zmenky a následne ani nemohlo z takto vyplnenej zmenky (na základe neplatnej zmenkovej dohody) vzniknúť právo na akékoľvek plnenie. Z neplatnej dohody nie je preto možné priznať žalobou uplatnené zmenkové nároky.

16. S týmito závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a v tomto smere poukazuje na dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Na doplnenie odvolací súd dodáva:

17. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď po zistení, že žalovaný uzavrel s právnym predchodcom žalobcu zmluvu o spotrebiteľskom úvere, súčasťou ktorej je aj dohoda o vyplnení zmenky (obsiahnutá vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru), skúmal (ne)platnosť tejto dohody o vyplňovacom práve z hľadiska jej súladu so zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

18. Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

19. Dohoda o vyplnení zmenky znie nasledovne: „Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najneskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatným celý dlh.“

20. S poukazom na vyššie uvedené je aj odvolací súd v posudzovanom spore v zhode so súdom prvej inštancie toho názoru, že obsah dohody o vyplnení zmenky žalovaný nemohol ovplyvniť a ani konkrétne znenie nebolo so žalovaným ako spotrebiteľom individuálne dojednané. Dohoda o vyplnení zmenky spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pre nezohľadnenie práv spotrebiteľa a umožnenie vymáhať plnenie bez posudzovania náležitostí zmluvy o úvere v zmysle spotrebiteľských predpisov. Práva uplatnené z takejto zmenky sú uplatnené v rozpore so zákonom i s dobrými mravmi, a preto ich nemožno žalobcovi priznať.

21. K ďalším odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné :

22. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

23. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia (ods. 2 § 150 CSP). Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretia skutkových tvrdení, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom a hmotnoprávne námietky (§ 149 ods. 1 CSP).

24. Podľa § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

25. Z dikcie citovaných ustanovení vyplýva, že strany sporu majú povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nesplnenie je sankcionované procesnými prostriedkami, predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Táto povinnosť tvrdenia sa vzťahuje na skutkové okolnosti súvisiace s procesným útokom alebo procesnou obranou strany sporu a je koncepčným predpokladom tzv. sudcovskej koncentrácie civilného sporového konania. Porušenie povinnosti tvrdenia sa považuje za procesnú pasivitu strany sporu.

26. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení zároveň vyplýva, že strany sporu sú povinné označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak o tom, ktoré z označených dôkazov budú vykonané, rozhodne súd. Nejde pritom o svojvôľu súdu, ale o zabezpečenie hospodárnosti a efektívnosti súdneho konania, t.j. vykonávanie dôkazov na preukázanie skutočností, ktoré sú relevantné z hľadiska rozhodnutia vo veci. Okrem dôkazov navrhnutých stranami sporu môže súd vykonať aj iné dôkazy, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd teda nie je obmedzený pri vykonávaní dôkazov iba možnosťou vykonať dôkazy navrhnuté stranami sporu, ale môže vykonať aj ďalšie dôkazy, ak je to pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné a tieto si môže zabezpečiť aj sám.

27. V prejednávanej veci bol takýto postup nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci, pričom Civilný sporový poriadok je subsidiárne využiteľný aj v prípade konaní podľa Nariadenia a postup súdu bol teda dôvodný. Vychádzajúc zo spoločného stanoviska č. 93/2015 (citovaného súdom prvej inštancie) bolo povinnosťou súdu vzhľadom k okolnostiam prejednávanej veci ex offio zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Vzhľadom na vedomosť súdu z iného súdneho konania, že žalobcom predložená zmenka zabezpečuje nároky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, súd prvej inštancie si zabezpečil listinné dôkazy, z ktorých mohol posúdiť jednak platnosť úkonu, v ktorom má nárok základ (úverovej zmluvy), ale aj platnosť samotnej dohody o vyplňovacom práve, ktorá

bola podkladom pre vyplnenie zmenky ako dôkazu predkladaného žalobcom na preukázanie svojho nároku. Keďže súd na základe vykonaného dokazovania spoľahlivo zistil, že na strane žalovaného ide o spotrebiteľa, poskytol žalovanému ex offa ochranu, keď žalobou uplatnený nárok skúmal aj z hľadiska jeho (ne)súladu s normami na ochranu spotrebiteľa (§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka a zákona č. 258/2001 Z.z.), a ak za tým účelom vykonal dôkazy, ktoré strany nenavrhli, nemožno mu vytýkať porušenie práva na spravodlivý proces.

28. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku, v zmysle ktorej súd prvej inštancie nerešpektoval ust. § 17 zákona č. 191/1950 Sb. a v ktorej žalobca vytýkal súdu, že hoci sám žalovaný nemohol vzniesť kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, urobil tak súd sám, odvolací súd uvádza, že rigidná aplikácia ust. § 17 zákona č. 191/1950 Sb. by spôsobila spotrebiteľovi nepríjemné ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv (ust. § 17 cit. zákona obsahuje úpravu, podľa ktorej kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka). Prijatie výkladu smerujúceho k povinnosti spotrebiteľa bez výhrad uspokojiť veriteľa - nadobúdateľa indosovanej zmenky a až následne ho žalovať o náhradu škody, s povinnosťou v takomto konaní dokazovať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka, by v konečnom dôsledku viedlo k prenosu povinností na spotrebiteľa spôsobom, ktorý je podľa právnej úpravy ochrany spotrebiteľa neprijateľný. V prípade v záveru, že pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity (viď odôvodnenie vyššie citovaného stanoviska č. 93/2015).

29. Napriek skutočnosti, že žalovaný v konaní výslovne nenamietal, že zmenka je neplatná, súd správne skúmal jej platnosť, vychádzajúc zo záveru, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (právo patrí bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Uvedené opakovane skonštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky (uznesenie zo 16. januára 2013 sp. zn. 6MCdo/9/2012, z 21. marca 2012 sp. zn. 6Cdo/1/2012 a uznesenie sp. zn. 5Cdo/61/2012). Aj v prípade tohto princípu platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života odporuje požiadavka podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov spotrebiteľmi. Na túto vec sa vzťahuje viacero právnych predpisov (Občiansky zákonník, zákon o ochrane spotrebiteľa, zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o zmenkách), pričom je nepochybné, že vzhľadom na rozsiahlosť a dynamickosť právnej úpravy spotrebiteľ nemôže dokonale poznať každý z vyššie uvedených zákonov. Neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Účelom spotrebiteľského práva je poskytnúť spotrebiteľovi ochranu v prípadoch, keď môže dodávateľ zneužiť neinformovanosť spotrebiteľa tým, že do zmluvy zakomponuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Úlohou súdu je v takýchto prípadoch ex offa skúmať prijateľnosť zmluvných podmienok a v prípade, že sú neprijateľné, zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa. Aj v zmysle rozsudku Európskeho súdneho dvora sp. zn. C-419/2001 zo 14.3.2013 (Česká sporiteľňa, a.s. proti Geraldovi Feichterovi) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie odporcu ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie odporcu ako spotrebiteľa.

30. Ustanovenie § 17 zákona č. 191/1950 Sb. neustanovuje výslovne, kto a aké námietky uplatňovať môže, ale kedy ich uplatňovať nemôže. Záver, kto a kedy ich uplatňovať môže, tak z tohto ustanovenia vyplýva len a contrario (Kovařík Z.: Zákon směneční a šekový. Komentář, C.H.BECK 2014, str. 96). Citované ustanovenie tak výslovne nezakazuje, aby súd na kauzálne námietky prihliadal ex offa. To je dôležitá aj z hľadiska práva Európskej únie. Súdny dvor sa vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa smernice 93/13/EHS vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offa, neskôr vyslovil, že ich musí skúmať ex offa a že odporuje európskemu právu, ak ich súd nemôže skúmať a limine (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takýchto prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo konformne s právom EÚ.

31. Ani samotné Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálne vzťahy, na ktorých krytie je zmenka určená. Článok 7 ods. 3 Nariadenia hovorí, že súd v prípade pasivity žalovaného „vydá rozsudok“ nehovorí, že žalobe musí vyhovieť.

32. Z uvedeného plynie, že nič nebráni súdu, aby ex offo skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

33. V slovenskom právnom poriadku navyše platí ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z., ktoré ukladá orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliadať aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

34. V čase rozhodovania odvolacieho súdu (od 23.12.2015) je účinný zákon č. 438/2015 Z.z., ktorým sa zmenil a doplnil aj zákona 191/1950 Sb. znením zák. č. 659/2007 Z.z. a č. 492/2009 Z.z..

35. V zmysle ust. § 17 ods. 2 zák. 191/1950 Sb. v znení zák. č.438/2015 Z.z. v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky, sa z úradnej povinnosti prihliada na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa ods. 1, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky, mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

36. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v prípade tzv. spotrebiteľských zmienok povinnosťou súdu je ex offo prihliadať na námietky, ktoré by mohol vzniesť spotrebiteľ, a to aj v prípade, že sa ich sám nedovoľáva. Táto povinnosť súdu je výslovne zákonom upravená, pričom vyššie citované ustanovenie má procesnoprávny charakter, lebo upravuje procesnú činnosť súdu a vzťahuje sa teda aj na konania začaté na súde pred účinnosťou novely zák. č. 438/2015 Z.z. vzhľadom na chýbajúce prechodné ustanovenia zák. 438/2015 Z.z. k úprave účinnej od 23.12.2015. Procesná norma odo dňa nadobudnutia svojej účinnosti pôsobí na všetky živé spory prebiehajúce na súdoch za situácie, že zákonodarca nestanovil osobitný (intertemporálny) režim.

37. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov sú odvolacie námietky žalobcu nedôvodné a nespôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, z ktorého dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby ako vecne správny podľa ust. § 387 CSP, vrátane výroku o trovách prvoinštančného konania, potvrdil.

38. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1, 2 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobca nemá pravo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže bol neúspešný, úspešnému žalovanému nevznikli trovy odvolacieho konania, preto odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.

39. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).